

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยของผู้ถูกคุมประพฤติกศึกษากรณี ผู้ถูกคุมประพฤติในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้ทั้ง การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาจากหนังสือ วารสาร ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ สิ่งพิมพ์ รายงานหน่วยราชการ และจากแฟ้มประวัติผู้ถูกคุมประพฤติ (Case Record) และการศึกษาข้อมูลภาคสนาม (Filed Research) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มตัวแทนในการศึกษา และนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

3.1 วิธีการศึกษา

การศึกษาเอกสาร (Documentary Study) ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและข่าวสารข้อมูลจาก หนังสือ วารสาร บทความ รายงานประจำปี รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องของความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงานคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชน การสนับสนุนทางสังคม การปรับพฤติกรรม บทบาทของสถาบันครอบครัวในการแก้ไขผู้ถูกคุมประพฤติ

การศึกษาภาคสนาม (Field Study) ได้ดำเนินการศึกษาดังแต่เดือนพฤศจิกายน 2544 ถึงเดือนมกราคม 2545

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลจากประชากร 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ถูกคุมประพฤติ และอาสาสมัครคุมประพฤติ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

3.2.1 ผู้ถูกคุมประพฤติ ของทัณฑสถานหญิงชลบุรี ที่ได้รับการพักโทษและลดวันต้องโทษ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ถึงปัจจุบัน จำนวนทั้งสิ้น 24 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวแทนที่เป็นตัวแทนของผู้ถูกคุมประพฤติ ผู้ศึกษาใช้วิธีการจำแนกประชากรโดยใช้สถานภาพทางเพศ ประเภทของการถูกคุมประพฤติ และฐานความผิดตามลำดับขั้นดังนี้

3.2.1.1 จำแนกประชากรในการศึกษาคัดเลือกตามสถานภาพทางเพศ พบว่า เป็นเพศชาย 17 คน และเพศหญิง 7 คน

3.2.1.2 จำแนกประชากรตามประเภทของการถูกคุมประพฤติดพบว่า มีผู้ได้รับการพักโทษเป็นเพศชาย 3 คน และเพศหญิง 2 คน ผู้ที่ได้รับการลดวันต้องโทษ เป็นเพศชาย 14 คน และเพศหญิง 5 คน

3.2.1.3 ผลจากการจำแนกประชากรในข้อ 3.1.1 และ 3.1.2 ผู้ศึกษาทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 1 โดยใช้สัดส่วน 2 ต่อ 1 ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย 8 คน โดยเป็นผู้ได้รับการพักการลงโทษ 1 คน ได้รับการลดวันต้องโทษ 7 คน และได้กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง 4 คน โดยเป็นผู้ได้รับการพักการลงโทษ 1 คน ลดวันต้องโทษ 3 คน (ดูตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1

แสดงการจำแนกกลุ่มตัวแทนในการศึกษาคัดเลือก โดยใช้เกณฑ์สถานภาพทางเพศ และประเภทการคุมประพฤติ

เพศ	พักการลงโทษ		ลดวันต้องโทษ		รวมกลุ่มตัวอย่าง
	ประชากร	ตัวอย่าง	ประชากร	ตัวอย่าง	
ชาย 17 คน	3	1	14	8	9
หญิง 7 คน	2	1	5	3	4
รวม	5	2	19	11	13

3.2.1.4 จำแนกประชากรตามฐานความคิด พบว่ามี 7 ประเภท โดยประเภทฆ่าคนตายโดยเจตนา เป็นชาย 1 คน หญิง 1 คน ประเภทลักทรัพย์ เป็นชาย 3 คน ประเภทกรรโชกทรัพย์ เป็นชาย 1 คน ประเภทชิงทรัพย์ เป็นหญิง 1 คน ประเภทรับของโจร เป็นชาย 1 คน ประเภททำผิดตาม พรบ. ยาเสพติด เป็นชาย 10 คน หญิง 5 คน และประเภททำผิดตาม พรบ. อาวุธปืน เป็นชาย 1 คน

3.2.1.5 ทำจำแนกกลุ่มตัวแทนครั้งที่ 2 โดยใช้ผลจากการสุ่มตัวอย่างครั้งที่ 1 ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างเป็นชาย 8 คน หญิง 4 คน มากระจายตามฐานความคิด ให้ครอบคลุมทุกประเภทสำหรับกลุ่มผู้กระทำผิดตามพรบ. ยาเสพติด ซึ่งมีจำนวนมากกว่าประเภทอื่น ทำการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของจำนวนประชากรและให้มีสัดส่วนชายต่อหญิงเป็น 2 ต่อ 1 ส่วนในกลุ่มอื่น ๆ ที่มีผู้กระทำผิดไม่มากในการใช้สัดส่วน 2 ต่อ 1 ผู้ศึกษาได้ทำการเลือกโดยใช้จำนวนประชากรในกลุ่ม

นั้นเป็นกลุ่มตัวแทน ทำให้ได้กลุ่มตัวแทนที่จำแนกตามฐานความผิด และจำแนกตามสถานภาพทางเพศตามตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2

แสดงการจำแนกและการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สถานภาพทางเพศ และฐานความผิด

ประเภทความผิด	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		รวมกลุ่มตัวอย่าง
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
1. ความผิดประทุษร้ายต่อชีวิต	1	1	1	1	2
2. ลักทรัพย์	3	-	1	-	1
3. กรรโชกทรัพย์	1	-	1	-	1
4. ชิงทรัพย์	-	1	-	1	1
5. รับของโจร	1	-	1	-	1
6. ความผิด พ.ร.บ.ยาเสพติด	10	5	4	2	6
7. พรบ.อาวุธปืน	1	-	1	-	1
รวม	17	7	9	4	13

3.2.2 อาสาสมัครคุมประพฤติ ซึ่งเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เป็นเพศชายจำนวน 10 คน โดยอาสาสมัครคุมประพฤติที่สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นผู้นำชุมชนในท้องถิ่น

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ผู้ศึกษาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาคั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยของผู้ถูกคุมประพฤติ : ศึกษากรณีผู้ถูกคุมประพฤติในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี” จำนวน 2 ชุด

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้ถูกคุมประพฤติ เป็นแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept interview) ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดและได้แบ่งแนวคำถามออกเป็น 6 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ถูกคุมประพฤติ

ส่วนที่ 2 ด้านครอบครัว

ส่วนที่ 3 ช่วงการคุมประพฤติ

ส่วนที่ 4 ด้านความสัมพันธ์ต่อประชาชนในชุมชน อาสาสมัครคุมประพฤติ และ พนักงานคุมประพฤติ

ส่วนที่ 5 ด้านการปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมประพฤติ

ส่วนที่ 6 ด้านการควบคุมตนเอง

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์อาสาสมัครคุมประพฤติ ผู้ศึกษาได้กำหนดและได้แบ่งแนวคำถามออกเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของอาสาสมัครคุมประพฤติ

ส่วนที่ 2 การเยี่ยมบ้านผู้ถูกคุมประพฤติ

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมประพฤติ

2. เครื่องบันทึกเสียง เพื่อบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ กรณีที่ได้รับความยินยอมให้มีการบันทึกเสียง

3. สมุดจดบันทึกข้อมูล

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลเบื้องต้น โดยอาศัยข้อมูลและรายละเอียดเบื้องต้นจากแฟ้มประวัติผู้ถูกคุมประพฤติของฝ่ายคุมประพฤติ ทิวศสถานหญิงชลบุรี และทำการสัมภาษณ์ผู้ถูกคุมประพฤติซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรณีศึกษาในครั้งนี้ด้วยตนเอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ถูกคุมประพฤติใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview) ผู้ศึกษาใช้การสัมภาษณ์โดยมีการบันทึกเทปไปพร้อม ๆ กัน เพื่อช่วยเก็บรายละเอียดในการสัมภาษณ์ และก่อนที่จะมีการบันทึกเทปในแต่ละครั้ง ผู้ศึกษาจะขออนุญาตเพื่อให้ได้รับความยินยอมก่อนทุกครั้ง ส่วนการสัมภาษณ์อาสาสมัครคุมประพฤติ ผู้สัมภาษณ์ใช้วิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 3 เดือน คือ เดือนพฤศจิกายน 2544 - เดือนมกราคม 2545

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้แนวคิด ทฤษฎี และกรอบแนวคิดในการศึกษา เป็นกรอบในการวิเคราะห์เป็นรายการ จากนั้นทำการสังเคราะห์ (Synthesis) ข้อมูลจากรายการเป็นภาพรวมเพื่อให้ได้คำตอบว่า มีปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ถูกคุมประพฤติทั้งในทางที่ดีและไม่ดี

